

ORADEA-MARE (NAGYVARAD)
10 Novembre st. v.
22 Novembre st. n

Ese in fie-care duminica.
Redacțiunea in
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 45

ANUL, XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe 1/4
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 26 lei.

M i n c a.

rin in dori de și mândru 'mbobocit,
Puișor din cuib eri sburătorit,
Când la casa voastră ușa deschidea m
Și cu ochii lacomi, Minco, te cătam:
„Nu-i Minca, nu-i!”

Resună cu dulce un glas subțirel...
După sobă-ascunsă tu stai copăcel.

Pragul vostru ați erăși il pășesc,
Să mai gust al teu haz copilăresc;
Inse ce ved ochii-mi? Luminări arzând,
Ei bunica Lala țice lăcrământ:
„Nu-i Minca, nu-i!”

Inima-mi se strînge, capul mi-i pustiu,
Vai! tu stai ascunsă Minco, in sicrfu!

Tu ai fost bunică-i cel mai scump odor,
Fost-ai tu la toți chip mângăitor;
Ale noastre inimi mult vor resună
De-al teu ris de inger și de vorba ta:
„Nu i Minca, nu-i!”

Și pe țerna care te va coperi
Doboriți de jale flori vom resădi.

M. Pompiliu.

Soția ostașului.

— Novelă. —

(Urmare.)

prinsese gróza. I eră frică să se culce, nu cumva
să mai vedă turcii acei selvatici, tătarii acei
cumpăni.

Așă s'a zolit mult timp. In urmă eră să nebunescă.

Au trecut zile, au trecut septemăni, — bărbatul
nu viniă și dorul nu se stêmperă.

Bătaia se incepuse, — de unde să vie bărbatul;
apoi cu gândul tot la el, — de unde să se stêmperă
dorul?

Că dorul e ca focul; cu cât il incarci, cu atâta
arde mai strășnic.

Au trecut vëra cu florile, tómnă cu rodurile, — și
a viniț ërna cu gerul.

Cât i-a fi de frig seracul! Pe ninsóre fără de adă-
prin ger fără de cojoc!

Ce cugetă, intr'o și?

Ore n'ar puté ea să ie țera de-a latul, să trecă
Dunărea, să străbată in óste, să-și cerce bărbatul?

Pentru ce să nu pótă? Că-și Dunărea nu e peste
lume, au mai mers ómeni până pe acolo și éră au viniț.
Pentru ce să nu pótă ea merge unde merge alt om?

Pe uscat cu carul de foc, pe apă cu luntrea —
ce-i pasă cu ce? numai să ajungă la el.

Șcie ea vorbi cu domnii frumos și cinstit. Și o vor
indreptă; că și ei-s creștini.

Va merge la generalul cel mai mare care va avé
mai multe ținte și mai mari pene. Și s'a rugă de ier-
tare; și el i va da carte să mērgă, să-și caute bărba-
tul. Că generalii-s ómeni oētrăni și cu minte și pricep
necasurile omului.

Apoi va merge in tabără, unde vor fi adunați fe-
ciorii toți. O sută séu doue, póté și mai mulți, — și va
intrebă unde-i Ion al ei, Ion Bêlcuț, sergentul?

Acolo vor fi toți feciorii din sat, că d'odată au
pornit. Și-i va intrebă și-i vor spune; că dóră toți-s
creștini și romăni. Au și ei mame acasă și neveste séu
draguțe, — toți au ceva dor la inimă.

Va merge, de bună sémă va merge.

Eră in sat un om cu vață. Bun de gură și harnic
de ispravă. Staroste la trebi, voinic la munți. Acela și-
cea adese când eră cheful lui: „Mêi, nici un reu nu-i
așă de mare pe cât țil inchipuești. Până nu-l vești, te
temi de el ca de ucigă-l crucea; dēcă dai de el, te in-
pinteni odată, te dai valului — și faci ispravă.”

Zamfira ș-a adus aminte de vorbele lui: „Nici un
reu nu-i așă de mare, pe cât țil inchipuești” — și s'a
otărit.

Va merge. Va merge, să șcie că s'a luptă cu bă-
lauri, — dar va merge.

Așă a cugetat o și, apoi a cugetat o nópte 'ntrégă,
— dar intr'altă și i-au venit alte cugete.

Dómne sfinite! ce va vorbi satul, ce va țice lumea?
— Zamfira fugită, nevêsta sergentului dusă in tabără,
pribegită după óste, a mers in urma ostașilor, a mers
pe cum merg — dómne apēră... ce va țice lumea?

Ba i-or scóte veste.rea. Óre unde e, óre unde um-
blă? Și chiar să credă că-și caută bărbatul, câte po-
vești, câte bërfele?...

Că a merge 'n óste nu-i lucru de glumă. Tot omul
te grăeșce, toți îți rid in ochi, toți îți trag din genă; și
nimenea nu-ți șcie prețui omenia și cumpeni durerea.
Tinerii-s nebuni, fac glumă din necazul omului; tu
plângi și ei rid...

Dar ei — ce-i pasă! Ea va da de el, de bărbatul
ei, apoi țică lumea ce va vré.

Satul ei eră un sat de munte. Țeranii fac fânuri pe culmi nalți, de unde nu-l mai pot aduce la vale.

Și ce fac?

Un lucru simplu. Dacă nu vine fânul la oi, merg oile la fân. Omenii își mână turmulița la deal și rămân acolo peste ernală până trece fânul; apoi merg într'alt deal.

Nevêsta avea turmulița frumusică și turma eră departe într'un deal. Va dice că a mers la stână.

Până s'or trezi oamenii 'n sat, ea va fi acasă.

Avea lângă sine un slugă tinêr. Cam bondris, cam prostolan; dar eră copil bun și credincios. El crede ceea ce-i spun alții și nu-și mai bate capul de ceea ce ar puté să fie.

I va spune că merge la stână și așa va rămâné. Ce știe el!

Și într'o di des de dimineciôră porni nevêsta pe calea cea lungă. Cu desagi pe spate, — cu inima 'n dinți și cu nadejdea in Ddeu.

N'a știut nimenea de cât sluga ei.

El eră afară! tăia lemne de foc.

— Unde mergi, lele Zamfiră?

— Merg la stână, dragul lelei.

— La stâna?

— La stână, fêtu-meu. Fii harnic și grigitor până oiu vini.

Meleanul *) se uită lung la ea.

— Și când i vini acasă, lele Zamfiră?

Zamfira nu respunse 'ndată. O prinse o duioste.

Și cu acêsta se vëndu.

N'a aflat copilul gândul ei; dar a aflat ceva mai reu.

Că acolo 'n deal unde eră stâna ei, acolo mai eră

o stână. A... pécărărul cea...

Și pécărărul acêl fusese dragut lelei Zamfiră.

... și cu ce se mai mâncău uoi...

— Și do mergi, lele Zamfiră? dice sluga, așa com in dora temându-se de probozelă.

— Merg, dice Zamfira și întorse pe la cornul casei.

Copilandrul redică sêcurea și o implântă într'un butuc până 'n muchi.

Iubiă pe stăpanu-seu forte.

IV.

Zamfira a pornit.

A străbătut țera de a latul, a trecut Dunărea și a ajuns in Bugaria.

Domne, ce deosebire!

Cum a chibzuit ea lumea asta și cum o a aflat! Ea umblase până 'n satul vecin, unde o cunoșceau toți oamenii, șciau cine e și a cui fată e, — umblase 'n munte la țeriă, — și așa își-chibzuiă lumea cea mare.

Dar vai, cât e ea de altmintrenea!

Cât e omul de mic și de puțin, decât se mestecă într'o lume mare!

Nimenea nu te cunoșce, nimenea nu te 'ntrebă de unde ești, ce cauți, unde mergi? Tot omul de capul lui. Unul singur e nimică, un picur in mare, — și toți la olaltă un vâlmășag mare ce nu-l poți cuprinde și înțelege.

Dar omul se deprinde și se impetreșce.

Zamfira a alergat și a umblat, — întrebând, oitând și plângând, — și nu s'a dat desnădăjduirii.

A dat de oameni buni cari i-au spus câte o vorbă bună; a dat de oameni răi, cari i-au dis nebuna. I-au ris in ochi, i-au făcut semne, o au pișcat de obraz; dar ea n'a slăbit.

Dar nici de cale nu și-a dat.

Intr'o di, sosind într'un sat bulgăresc — auți că vin raniții din bătaie. Feciori români, raniți in bătaie. Zamfira a mers la ei. A dis că-și caută bărbatu și a intrat in spital.

In spital, între alții zăcea un copil tinêr cu picio rul frânt.

Cel dintăiu om ce i-a știut spune de bărbatul e..

— Il cunosc, nevêstă — dice el. Cum să nu-l cunosc, e sergentul meu.

Nevêsta l'a strins in brațe; eră pe aci să-l sărute.

— Ei nevêstă — bărbatul teu nu-i in taberă, el e in cutare deal. Acolo șede ziua-nôptea și acolo va ședé până-l va chemă înderept.

Ce-i trebuia altă bietei neveste? Să știe unde-i, il va află ea.

Și a trecut sermana, a trecut prin câte trece un om nenorocit și a ajuns in dealul numit și a aflat coliba cea păstorêscă.

Dar ce a aflat in colibă? Sermana, — dintr'un val într'altul!

Coliba singură și pustie. Er pe un pãrete acățate într'un hac un rënd de haine de dorobanș și o pușcă lângă ele.

Hainele lui. Le cunoșcea de acasă. Cunoșcea su-manul, căciula cea mare, pëna de curcan — erau a lui.

Dar unde e ei?

A murit, l'au ucis vrășmașii sêu hoții? Dar decât l'au ucis, unde e trupul? Cine l'a desbrăcat? Și decât l'a desbrăcat, pentru ce i-au lăsat hainele aci? Hainele tôte, ba chiar și pușca.

Mort nu e. Dumneđu știe ce e, dar el nu pôte fi mort.

Nevêsta a cugetat până de seră; — apoi sa pe pe vravul cel de hacuri să odihnescă. Pe acêl vrav care a sedut si el; și oh, că nu știe vorbi.

Dar noptea i-au viat alte gânduri.

Dacă o vor află acolo...

Dacă o va află vrășmașul e perdută; dar ce va fi chiar când o ar află soldații din tabera română sêu muscală?! O nevêstă tinêră are mulți vrășmași, frumsêta e reu tovarăș in locuri ca aceste.

Ce-i vini in gând?

Va imbrăcă hainele bărbatului și s'a face necunoscută. In orice cas va îndurá sôrtea ostașului, dar cinstea ei va rămâné neatinsă.

A cugetat, și a făcut.

A imbrăcat hainele bărbatului; și-a strins përul su căciula cea mare de dorobanș și a luat pușca 'n mână.

Dar acuma ce să facă? Unde să mērgă și ce să începă?

A petrecut nôptea 'n colibă. Fără foc și fără somn. I eră frig și-i eră frică.

Dormit-a ea in munte la țêrlă, auđit-a ea brađii șuerând, muntele vuind, lupii urlând; dar nu i-a fost așa frică niciodată.

A fost singură și acolo, dar erau lângă ea oile și doi cani harnici, Cioban și cu Bălan, — apoi eră in țera ei, unde omul are mai multă inimă; aici pe pãmânt străin, i era frică.

Apoi a dat Ddeu că s'a făcut ziua.

Nôptea o-a petrecut, căci a fost singură, dar ce va face ziua, decât or da de ea?

Va face ce va puté și când nu va mai puté, va stă 'n loc.

Și etă, colea pe la resărit de sôre se ivi dintre păduri un căpitan bētrân..

Om cu mustetă grosă, cu fața 'nnotată, cu ochi ageri ca doue sulite.

Căpitanul se anropiă de ea și privi țintă 'n fața e.

*) Melean=copilandru, fecioraș, fecior tinêr.

— Spune, sergente, spune repede! Fost-ai tréz totă nóptea?

— Tréz totă nóptea, dle căpitan.

— Ei, ce ai vădút?

— Nimic totă nóptea. Cât cuprinđi cu ochii și cât auđi cu urechile — linișce și tăcere.

— Bine sergente, fii tréz și vighéză, mai ai puțin ăle, póte numai până mâne, apoi vei fi chemat in tabără.

Sergentul salută milităreșce, — căpitanul se 'ntórse și trecú prin pădure.

„Tinér copil“ — ăise căpitanul in sine, după ce porni.

„Bétrán căpitan“ — ăise érá nevésta, după ce rămase singură.

A rămase érá biéta, cu cugetele și durerea ei.

A mai stat o ăi, și a mai stat o nópte, — érá sleită de frig; dar bărbatul nu i-a venit.

Ce să facă?

A desbrăcat hainele bărbatului, le-a pus érá in clenciu și a pornit îndérépt.

Inzédar! Ce-i scris in cartea ursitei, nu poți incungiurá.

Ea nu-l aflá; dar il va aflá Dăeu și i-l va aduce acasă.

V.

Sergentul a sosit acasă.

Nóptea in mieđul noșii, când și apa dormiá.

A intrat in casá, pe ascuns. Nu l'a simțit nici cănele din prag.

Inima-i bătea, să iésă din pept.

Câte cugete, câtă dragoste, cât dor — și 'ntr'un minut fericit tóte adormite, tóte stémpérate séu bete.

Nevésta lui va dormi, visând cu el, — și el va intrá in casá, i va pune gura pe fruntea ei, — și când se-á trezi, va deschide ochii și-l va vedé pe el.

Și a intrat in casá.

Și ce a aflat?

Focul stins și casa tócă.

Cásuța lui cea veselá și plină de viétă, tăcutá și pustie.

Ș-apoi, ca să-i fie pustie și inima — de aceea s'a ingrigit Petrea, ințeleptul lui slugá.

Nu din réutate; ci din prostie și din credință cătră stăpánu-seu.

Dupá ce a pornit Zamfira, a colindat satul și-a spus și-a povestit, până ce au cređut toți. Un om prost cu o gurá sarbédá.

El a spus și ómenii au cređut. Căci súntem a pécatelor; ne place să credem rele de altul și bune de noi inșine.

Apoi Zamfira érá nevésta cea mai frumoșá și neveste erau multe 'n sat și erau pismoșe; apoi pisma are gurá de foc.

Și cum să nu cređă toți? Șcicia satul întreg, că Zamfira avuse drăguț, șcicia satul întreg că bărbatul Zamfiri e dus la óste, și pécurárașul e in munte cu oile.

Sluga Zamfiri érá copil bun, dar érá fecior — cum e mutul mai voinic. El érá máhnit pe Zamfira pentru necredința ei și lucrá din résbunare, dar n'avea minte să pricépá ce face, ce póte urmă.

Au auđit și párinții nevestei, ómeni de cinste și evlavioși, — și au alergat sërmanii in fumul capului, să-l întrebe, să-i cérá sémá; dar copilandrul n'a rétirat.

O-a vădút cu ochii, i-a spus ea cu gura ei. Décă nu cred, mérgá și vedá.

Dar érá gerul mare, să nu-ți alungi cănele afará. N'au apucat a merge și-a aflá, că a doua ăi a sosit și bărbatul.

A sosit, și a auđit și el povestea nevestei lui până in capét. I-o a spus el, sluga cel credincios.

Și ca să fie mai cređut și ca să pará mai bun, mai griginic și mai credincios — a mai adaus și el câte o péná, așa cât trebuia să cređi.

Și sergentul a cređut.

Credea ei in dragostea nevestei, dar érá indoielnic de fire și credea ce-i spun alții.

Om mai nefericit nu érá in lume de cât el.

Prin sat nu putea merge, căci el érá ostaș fugit, — l'a ascultat pe el, pe un nétéreú, — și a cređut.

(Incheierea va urmá.)

V. R. Buticescu.

Paradisul.

(Incheiare.)

4. Gihon.

Al doile riu e Gihon (ghihon) carele încungiurá tot páméntul Cuș.

E constatat, că Gihon e identic cu Orus la geografii vechi, cu Amu Darja, séu Amu Deria de ađi, precum il numesc Tatarii și Turcii.

Gi la celti insémná mic, — érá on, cu aspirațiune: hon, precum s'a aretat la Pison, insémná: apă, riu, deci Gihon: mic riu. Riul nu e mic, dar ș-a putut căpetá acest predicat numai pentru că cam in apropiare e riul Jaxartes, riu mai mare, séu pentru că curge in lacul Aral, apă mai mare.

Și numirea vechie Oxus áncá e de origine celtică. Ax, ex, ix, ox ux la galli insémná: apă, riu Axius riu in Macedonia, ađi Vistrița. Axiaces ađi Teligol in Rusia; Araxes riu in Asia; Axona ađi Aisne in Francia; Oxibii popor in Gallia nordonicá; Cappadox in Cappadocia; Oxford oraș lângá Temse in Anglia; Ochsenfurt lângá Maina, Ochsenbach etc. Ochs la Nemți insémná bou, — dar numirea e din ox, apă, riu, Axume in Albissinia pregiur de apă.

Cuș e sustinut și ađi in numirea: Hindukusch, muntele ce se continuá din Himalaya spre apus cătrá Persia, și care munte se numeșce ađi și Caucașul indíc. Cuș din coiche munte, náltíme, altá formá pentru: caucas. Din Hindu-kusch in nordul muntelui isvoreșce Oxus séu Gihon.

Ce fericiți munți súnť aceștia ai Asiei. Meru (din bar-mar-mer munte) e un munte in nordul Indiei, și Inđii ăic, că aci pe acest munte e locuința ăeilor lor. Chinezii și-au paradisul lor asemenea in acest pregiur; — dela Himalaya mai spre nord, dala Hindukusch spre ré-sărit, anume pe vérful „Kuen-luen“ séu Kün-Lün. (Kuen fórte mare, luen vérf, la Chinezi) și după tradițiunea chinezéscá, de aci s'au scoborit ómenii cei dintei. Aceștia ícee din Asia, adusá in Grecia, a pus și locuința ăeilor grecilor pe muntele: Olimp.

Cuș in biblie e și nume de persóná, — la Moise cart. I. cap 10, st. 6. Fiii lui Ham, Cuș și Mizraim. Dar acele persóne nu au esistat și numirile represintă: popóre, țeri, pregiurari, munți etc. p. e. Mizraim a fost numele cel vechiu al Egiptului; — numele mai vine in genesá și sub forma: Mazaor și Mazor. Astfel c. 10 st. 29. Havila e fiul lui Jocton, ce insémná: naltá țerá, — nalt pregiur.

5. Hiddekel.

Și numele ríului al treile Hipdekel, acela curge spre ré-săritul Assiriei.

E constatat, cumcă Hiddekel e Tigris, carele ađi

in partea de sus intră munți se chiamă; Didschel și Degath.

Hid purcede din id cu aspirațiune: hid, munte, dël; Ida, mai mulți munți sub acesta numire, — însemnă munte; had, hed, hid, hod, hud însemnă tot aceea ca și — precum am aretat — ad, ed, id, od, ud; lângă hid ce însemnă munte, vine gel (=gil=yil) apă riu, unde gel a trecut in: kel, chel, — deci Hidgel, érá e între d și k a intrat pentru eufonie. — și doi d nu sânt de lipsă. — astfel: Hiddekel=Hid-gel însemnă: riu de munte. Numele Didschel (Digel) e din di, format din gi, mic și gel apă riu, pentrucă între munți e încă: mic riu. Acest gel, gil, e in numele: gil-ori, giu, yiu, ysil in România și in Ardeal. Deglath se formează din di=gi mic și giolad altă formă pentru gel, gil ca și diminutiv, deci Deglath însemnă: mic riureț. Din giolad s'au format: Gladbach in Hessen de sus. Gladbach etc. in Bănat Gladna etc.

Didschel séu Tigris se pôte numi mic, pentrucă se împreună cu Euphrat, carele e mai mare. Tigris in altă formă: Segre in Spania și Sicoris in Italia, — din ti=di mic și caoir riu; Tigris e formă grecisată.

6. Euphrat.

Și riul al patrule Euphrat. Acesta și ađi se chiamă așa; — dar la popor se numește și: Fúrat.

Phrat purcede din gallicul ffrwd și froud ce însemnă: riu. Unii cred ca eu e adaus grecesc și însemnă: bun, deci: bun riu; — in se acesta numire nu are rațiune. Eu in eu aflu pe au bretonic ce însemnă munte, nalt și astfel Euphrat însemnă riu de munte. Părerea mi o bazez și pe acea împregiurare că Euphrat, pe terenul, unde curge între munți se chiamă: Murad, — ce purcede din mur=mar munte; între Euphrat și Murad pentru înțeles nu e diferință numirea Murav va purcede dela Maddei cari au locuit sus între munți, între stânci,

Murad purcede din Murav. Murav purcede din Mur. Mur multe și is ia gâlă apă (v-is ia unguri apă) os, us e terminațiune adausă de scrietori vechi, deci numele adevărat și vechiu a fost: Bar-is, Mar-is, riu de munte.

Din gallicul ffrad s'a format phrath, frat și numele de ađi: Fúrat, ũ e intercalat pentru eufonie: din froud e numirea riului Phudis ađi Bresle in Belgia, unde is e adaus fără înțeles, căci însemnă apă și astfel idea e de doue ori repetită in cuvânt. Din froud e la noi numirea: Prut și Pruteș, apoi in secuime përiul: Frusina, unde d s'a imoiat in s și însemnă diminutiv adevărat: riurel, përiu. Aci putem înșiră și Frăție përiu in j. Falce, — Protina (=Frusina) in j. Muscel.

III.

Să revenim la biblie (Moise I. cap 2, st. 10) și a nume la asertiunea, că fluviu eșia din Eden, ca să adape grădina și de acolo se despărția in 4 riuri. Astfel de fluviu cu 4 riuri nu există, așa ceva se pôte afla numai la gurele unui riu ce curge in mare; dar există cele 4 riuri numite: Pison seu Indus, — Gihon seu Oxus, — Hiddekel seu Tigris și Euphrat, — și aceste curg pe un teritoriu foarte mare.

Ca să avem ideă de mărimea paradisului din biblie, să ne ocupăm și cu geografia.

Indus isvorește între gradul 31—32 a lățimei și între gradul 90—100 a nălțimei, — in formă de semicerc se suie spre nord până la gradul 36 a nălțimei, apoi scoboră spre amêdi cătră gradul nălțimei 86, — și curge cam drept tot spre amêdi până ce la gradul 24 a lățimei intră in marea indică. Acest riu formează partea resătitenă a paradisului, érá spre amêdi e marea indică și sinul de mare persic.

Gihon séu Oxus isvorește in nordul munților Asiei,

la gradul 35—36 a lățimei și 85—90 a nălțimii, curge începând spre apus, apoi întorce spre mēdănopte și intră in lacul Aral spre partea sudică. După tradițiune ar fi curs spre apus in marea caspică. Gihon e partea nordică a paradisului.

Euphrat isvorește desupra de lacul Van in Armenia, la nord și face un semicerc mare între gradurile 57—67 a nălțimei și apoi in direcțiune spre sud ost la gradul 30 a lățimei curge in sinul de mare persic. Euphrat e lătura dela apus a paradisului. Dela Euphrat spre nord-resărit e Tigris, in mare apropiere cu isvórele, curge in asemenea direcțiune și la Corano intră in Euphrat.

Teritoriul dintre aceste 4 riuri cuprinde in sine între marea caspică și Oxus o parte din Turkestan cu mai multe provincii și partea nordică a munților Asiei; între aceștia și Indus urmăză țera Afganistan și Belutschistan, apoi Persia, — érá la apus sânt Armenia, Mesopotania și alte provincii.

In acest mod lungimea teritoriului paradisului luându-o din anghiul Armeniei, dela gradul 56, până la isvórele Oxului 90 a nălțimei de 34 de graduri, adevă de 510 de mile, — érá lățimea dela gradul 47 unde Oxus curge in Aral, — până la gradul 24 la marea indică, adevă de 23 de graduri seu 345 de mile și inchipuindu-ne un cuadrat regulat, teritoriul paradisului a fost de vr'o 160.650 de mile quadrate.

Dar fiind că acel teritoriu la nord nu e așa de lat ca și la sud și astfel nu e cuadrat regulat, să primim teritoriul numai cu 140 de mil de mile quadrate. Acuma, punând pe un mil cuadrat câte 300 de locuitori, — pe acel teritoriu au putut locui 42 de milioane de ómeni.

Dacă luăm pe Ungaria cu 3123 de mile quadrate și 8.000.000 de locuitori, atunci pe un mil cad până la 2520 de locuitori; — și dacă luăm că in alte țeri sânt și peste 5000 de locuitori pe un mil, atunci aflăm, pe acel teritoriu ar puté trăi și 300 de milioane de ómeni.

Ce lipsă a avut Iehova, ca să deie lui Adam și Ev un teritoriu așa de mare pantru grădina? Ce lipsă avut Ezra, ca să fantaseze despre un așa raiu ma pământesc? Vor trăi unii din generațiunea acesta, cari vor puté merge pe drum de fer până in acest raiu, — dar la resăritul grădinei Eden, nu vor mai afla pe cheruvimi cu săbii cu flacări (Moise I. c. 3. st. 24), ci pe Cozaci Rusiei, cu sulitele. Ce amară înșelăciune!

At. M. Marienescu.

Rafael și Fornarina.

(O schiță artistică, de L. H—i.)

(Incheiere.)

Uchiul ei, cardinalul, se apropie și chiamă cu un zest semnificativ pe artist la o parte. Trebuie să-i comunice între patru ochi, că presupusa lui disparițiune a nemășcit chiar și pe Sancticitatea sa, că in se de altă parte coincidența acestei disparițiuni fisicescă neobișnuite cu... o altă disparițiune a pus pe cugete pe sfântul Părinte. Și că prin urmare este însărcinat din locul cel mai înalt, ... să afle, decât... și cum... și spre ce scop. Restul nu are trebuință de cuvinte. La care el, adevă cardinalul, îndată dela început ș-a dat silința a răspândi ori ce nedumeriri, cu deosebire prin accentuarea relațiunilor cu Marieta, care după opiniunea lui, unui Rafael nu îi permit in nici un cas asemenea extravaganțe scanaloșe ale unui temperament juvenil.

Aceste espicări demnul putător de purpură le eșpore in mod cam întins și nici Rafael nu putea din motive binecuvântate să răspundă fără multe diresiuini.

Prima anor.

În timp ce aceste pertractări decurgeau în dosul unui deal de cartone înrotulate, în sală se petrecea un incident particular. Un mic fluture venet afluase calea în acest templu al artei și sburătoria ca și înbătat într'o fășie de lumină aurie a sorelui. D'abiă îl zărise potolul de idile Capra și epigramul și fu improvizat :

„Deja de două zile măiestrul a uitat de Psiche, dar eti-o
Ea ensă-și legănându-se pe aripi de azur și i dice : vino !“

„Bine exprimat, Capra“, dîseră unii și incuragiat prin acêsta el continuă :

„Psiche sboră într'acolo, unde crede pe Amor ; eu miere
O ademenesce : cum gustă din ea, este și prinsă.“

„De tot drăgălaș, Capra“, dîse corpolenta Margherita, „eti ceva ce semănă unui oracol de amor. Unde va fi creșdend acea paserică, că se află Amor ? Ah, pe mine me incungiură. Iși ia direcțiunea spre Marieta ; cât este ea de cu minte și bine orientată.“ Și ridend, se întorse spre celelalte.

Marietta vedea venind acel venet fluturaș, venet ca fidelitatea. Intemplantare nevinovată, fi binevenită ca bun presemn. Dar Psiche sboră forte aprôpe pe lângă ea, ca și când nu ar ave a se teme de dînsa și dispărû prin perdêua cea roșie, — care ancă dela intrarea lui Rafael remăsese întredeschisă. Superstițiunea momentului cuprinsese pe Marieta, involuntar urmă fluturașului prin alcov, preste unu, doue, trei praguri. Pe acest din urmă remase nemișcată și incremenită.

La distanță de doi pași dela dînsa dormia pe o mulțime de perini de mêtasă și covore persane o femeie de o frumșetă isbitore. Supt roșietica licerire a lampei ea parea că înfloresce, ca și aurora matinală. Multi-coloarele covore orientale acoperiau numai o parte a formelor divine inconșciete, ca și când ar fi fost de jumătate îngropată supt ardêndele flori de mac, pe care Morfeu le imprășciase peste dînsa. Ea zăcea ca și într'o dulce indolență, langedită în abondanță, d'abiă respirând, dar buzele ei zimbău amor și pèrui ei blond roșcat înundă întreaga ei ființă ca și un val de aur topit. Fluturașul se așeșase d'asupra inimei palpitânde a acestei ființe înbêtate de somn.

Lungi momente stătû Marieta mută, cu privirile ficsate asupra acestei minuni neauđite. Acêsta blondă dormitoare, fără mișcare și fără putere, i sdrobiă inima. După aceea scose un țipet selbatic, țipetul smintitei și înșelatei, a trădatei și vëndutei, țipetul Medeelor și al Ariadnelor.

Fornarina tresări ca speriată și în paima spaimă a surprinderii ea își întinse plinul ei braț de femeie preste ochi. Dar nervii acestei copile naive se stêmperară iute. Cu ambele mâni ea prinse o invêlitore de purpură întreșesută cu fire de aur, o strinse în giurul corpului ei, aruncă colțul din urmă preste umăr și se postă în lôtă mărimea și inaintea celei ce invadase la ea. Ochi în ochi sta ele ascunse, nepôta cardinalului și fiica pitariului, patriciana palidă ca victima morții în vestmintele ei de brocat rigide și in florinda plebeiană al cărei piept eră plin de tote speranțele vietei, în costumul ei fantastic precum îl oferise întemplantarea. Cu o naivitate copilărescă se uită Fornarina la marea damă iritată, precum sînt cei tari și sãnêtoși și se simță sigură în idea că : ea se află în locuința lui Rafael al ei, în cât nici aceea ce eră straniu în acêstă întalnire nu fusese în stare să o deconcentreze.

În fine Marieta își reafli graiul : „El este al meu !“ esclamă ea desperată și aprôpe cu un ton inplorator.

Fornarina mirată privi în fața ei schimbată, ea nu nșelese la moment. Mai apoi după ce simțul ei firesc

de femeie ghicise, deschise niște ochi mari srălucitori, i ridică în sus, și dîse cu o modestie veselă : „El nu este al meu, eu sînt a lui.“

Ochii cei negri fără de noroc ai Marietei aruncară doue săgeți ardêtore asupra rivalei sale, care tresări ca și sub o atingere durerôsă. „Ce țî-am făcut eu de mi-l iai ?“ țîșni ea printre dinți. „Acêsta va fi nefericirea ta, copilă. Sînt nepôta lui Bibiena și am putere, să te nimicesc pe pămênt și în cer. Dêcă voiu dice un singur cuvênt, tu dispari în nôptea eternă și nici un Rafael nu te mai scapă. Dă-i libertatea și tu vei fi cea mai bogată în strada ta și vei căpêta de bărbat pe cel mai frumos fecior din quartirul teu. Ce-ți este ție un Rafael ? Ești tu în stare să-l cunoșci, ori numai să-l presimți ? Diamantul în mâna ta se va preface în o bucată de sticlă. Și speri tu că-l vei putê ține ? Eu îți spun ție, el te va părăsi, ca pe multe altele, cum me părășesce pe mine, fidanțiată lui. El te va aruncă pe stradă. Il vei blêstêmă, precum îl binecuvintêdi acuma și vei fi o miserabilă între miserabile.“

Linișcită response Fornarina : „Eu sînt a lui Rafael, pentru că divinul m'a luat. Eu sînt servitorea lui, pentru că el a voit să me onoreze a fi domnul meu. Într'adevêr o mare demnitate mi-a dăruiit maica Domnului prin acêsta servitute. Eu voiu purtă acêstă demnitate după voința ei, voiu servi aceluși bărbat, căruia m'a destinat. Dêcă va fi să fiu umilită prin aceea, că me va lăpedă, apoi voiu muri în praf, recunoscêtore pentru momentul, pentru care principesele acestei lumi ar schimbă cu Fornarina.“

Întreaga mândrie a regelui roman eră exprimată în aceste cuvinte, prin care își incheiă modesta ei vorbire. Da, ea eră devotată fără margini, dar se și simția forte înălțată, că-i eră permis a fi.

Marieta prinse cu furie brațul gol al puternicei rivale. Dar ca și speriată, ea îl lăsă îndată. I se păruse ca și când ar fi pûs mîna pe ~~Marieta~~ ~~caldă~~, căreia nici chiar spasmodica ei stringere nu i putuse întipări vre-o urmă. Dêcă mai nainte se simțise mică în nervositatea sa față cu linișcea seriôsă a acestui suflet de copil ajuns la maturitate de femeie, apoi acuma se simția nimicită fisicesce prin atingerea aceluși corp de o frumșetă subjugătore. Ea eră în fața unei puteri elementare, inaintea căreia lingușirea și mânia remân desarmate.

Ea se simția invinsă în corp și suflet și ca și când ar fi căutat ajutoriu, își intorcea privirile la drêpta și stênga. Dar eti un nou trăsnet avea să o lovescă. Pe un cavalet veđu așeșat un chip, preste care d'abiă acuma se reversă o subțire rađă de sore prin o crepătură a deselor perdele. Chipul până în brău al Fornarinei, d'abiă terminat, srălucitor în farmecul duplu al celei mai perfecte arte și a celui mai fierbinte amor.

Rivala ei, în mărime naturală și caldă ca vieța, în vestminte scumpe și inpodobită cu nestimate. Și ôre să-și cređă ochilor ? — pe umerii Fornarinei se resfătă prețioasa blană venețiană a Marietei, a căreia lână molațică o neteđiau degetele ei delicate ca și când ar fi proprietatea ei.

Eșită din simțiri, Marieta se repedi asupra aceluși chip și întregul ei naturel își află espresiune într'un torrent de mânia patetică :

„Va să dică ancă și acêsta ! Acêsta este culmea tradării. Minciună, amăgire și înșelăciune ! Nu-mi spuse ei ôre cu câteva momente inainte de acêsta, că de un an și o đî el n'a mai lucrat la nici un portret ? că el va zugrăvi de sigur ancă blana mea ? Și acêsta mi-a spus'o el mie, mie, după ce d'abiă lăsase din mâna penelul, după ce el profanase vestmêntul meu, acoperind cu el umerii acestei ... acestei ...“

Un șiroiu de lacrimi o intrerupsese pe un moment, după aceea cu o lovitură de picior aruncă la pământ acel chip urit. „Piei, greșelă a lui Rafael! Dispari din ochii mei și ai ădilei! Privește, imi întind mâna asupra ta și te blastem pentru acuma și toate timpurile!“

Svelta femeie se ridică la o mărime inpuțoare, se părea suprasă de o convulsione profetică și fața ei de fantomă, nemișcată, albă și înspăimântătoare, ca a unei Meduse, ținu pe adversara sa fermecată de o spaimă seacă și fără conștiință. „Blăstemat să fi din parte-mi, chip criminal! Te cufundă și dispari din timp!... Ba nu, există și fi etern! Dar stigma minciunei să arde pe fruntea ta în mod vizibil pentru toți timpii și niminea să nu-ți creadă! Și decă tu de dece ori ai fi Fornarina, pe care o au eternizat Rafael, niminea să nu-ți dea credință. Să fi coperit de un vâl de falsitate și vermele inoalei să rōdă la nemurirea ta. Să fi o enigmă fără deslegare, o incuțiere fără cheie. Să devii o imagine a înșelăciunii și o bujocură a credulității. Acest portret să nu represinte pe Fornarina și Rafael să nu-l fi făcut! Să fiți condamnați a fi o poveste și să terminați ca un sunet sec. Așă ve concred eu secolelor viitoare...“

După acest blăstēm Marieta trecu fără a mai dice un singur cuvânt dealungul camerelor, prin sala strălucitoare de omeni, cari spăriați o lăsară să trecă printre ei și priviau consternați în urma ei. Unchiul ei Bibiena o strigă pe nume: „Marieto!“ Ea nu audia și dispărū. Cu totul deconcentrat cardinalul i urmă.

Curioasă aparițiune escită multe vorbe și mai multe șopte între amici. Nimenea nu-și putea esplică straniul incident. Messer Capra inse simi, că instinctul seu de advocat îl ghidile în nas și se furișă, condus de simțul practic, într'acole de unde veduse venind fantoma. Inse în camera de durmīt, dar fiindcă Fornarina se fusese intrū ea, cu laterală sa să se imbracase pe el, el află numai portretul ei, pe care îl redicā de zodina și îl aduse sberând de bucurie în atelier. El nū se putu reține, a nu-și espriņă critica lui admiratōre într'un distih latinesc:

„Sântă Fornarino!“ așă te va adorā odată posteritatea;
Că te-a creat un Rafael, acēsta îți va fi gloriola.

Sensițiunea ce a făcut acest cap-de-operă, ce apărū așă fără de veste, erā nemărginită. Toți erau de acord, că în Roma nu se mai zugrăvise un portret asemenea acestuia. Nobilele femei invidiau pe față fericirea fiicei de pitar, pe care un deū o-a ridicat din nimic la viață eternă. Bardolino plāngea, Bembo ridea de bucurie. San-nazoro amuțise pentru trei zile și trei nopti, ér Rafael certā serios pe indiscretul Capra pentru volnicia sa. Acesta inse făcū o curioasă grimasă cu fața lui plină de crețe și arată spre perdēua cea roșie, prin care tocmai intrā originalul portretului.

Fornarina ęnsăși. De o frumșetă subjugatōre, ea veniā purtând același costum în care erā imbracată pe portret. Se audrā esclamări de admiratiune, numai Rafael părea a fi atins în mod penibil și o intimpinā dicēndu-i muștrătōrele cuvinte: „Copilă, copilă, cum îți veni așă ceva în minte?“ Ea inse il privi cu o căutatură plină și limpede în ochi, cu totā ingenuitatea unui suflet, ce are convingerea a nu fi comis, a nu fi cugetat și a nu fi sirațit nimic în contra naturei sale. Ce e drept, madona Margherita nu înțelegea, cum o copilă putea intrā în un asemenea moment între acele gure rele, dar Isabela cunoscutōre de inimă i dise: „Ea trebuie să fie fōrte fericită, de ore-ce crede că-și pōte permite tot.“

„Ertă-me, măiestre,“ respunse Fornarina la blānda muștrare ce-i făcū Rafael, „că cutez a străbate cu simplitatea mea în acest cerc pré înțelept. Dar am trebu-

ință de verdictul înțelepciunii. Priviți-me deci, demnii mei domni și apoi indreptați-ve privirile asupra acestui portret, pe care măiestrul l'a terminat astăzi în ziori de zi și spuneti-mi, decă eu sūnt Fornarina, pe care voi o ați salutat de atatea ori în preumblările vōstre matinale și decă acesta este fidelul meu portret?“

„Ce-ți este, copila mea?“ strigă Rafael zimbind și uimit. Invēțați domni din giur inclinara serios imbētră-nitele lor capete, în semn de afirmare și o asigurară cu toții, că nici-odată nu se va putē ivi cea mai mică in-doială, despre legătura ce există între persōna ei și acel portret, în care va trăi pentru eternitate prin necomparabila artă a unui geniu de Ddeu binecuvēntat.

„Si acest cerc, în pērul meu, cu foile aurii de mirt și acești cercei în urechile mele cu mārģen strălucitor și la degetul meu acest rubin roșu ca para focului, pe care nu l'aș dā pentru tōte comōriile Vaticanului nu-mi vor fi ele probe necontestabile, cānd odată bețrāneța imi va fi schimbat fața?“ „De sigur, Fornarina“, afirmă Capra, „acesta ți-o spun în calitatea mea de legist; în contra acestor probe nu are nici o putere nici dreptul roman și nici cel canonic.“

„Primiți mulțāmīta mea, stimaților și pré demnilor mei domni,“ dise copila, își inclinā capul cu multā grație și se retrase în apartamentul ei. Rafael ancā i urmă în curēnd și i cerū esplicări despre cele întēplate. „Ah“, dise el, după ce ea își terminase istorisirea, „va să dicā copila nu este mulțāmīta numai cu fericirea, ei i trebuie și glorie?“

Ea il privi cu o căutatură adēncă și fierbinte și își imbinā mārģe în gōmul gātului seu. „Pōți tu despărți una de cealaltă?“ dise ea, „fericirea mea este gloria mea; nu trebuie ore să me tem, că aceea ce mi se va detrage din glorie, voiā pierde și din fericire?“

Marieta mori la anul; ea nu a mai revēdūt nici-odată pe Rafael și pe Fornarina, nici cu a mai amintit vrōdată numele lor. Cāvva ani d'apoi se părăsi și Rafael lumea acēsta. Fornarina singurā trăiește în viață, un corp al cărei spirit se înălțase spre ceriul.

I. G. Barițiu.

Doine și chiuituri.

— Din Bānat. —

VI
Dă-mi mārģa cea d'atunci,
Care da paie la junci
Și la voinici gure dulci;
Darā mārģa cea d'apoi
Ea dādea paie la boi
Și la voinici buze moi.

VII.
Drag mi-i ceriul innotat
Și feciorul de 'nserat.
Dragu-mi-i ceriul cu cēfă
Și feciorul cu mustēțā;
Dragu-mi-i ceriul cu stele
Voinicul fără muierē.

VIII.
Adā dōmne luna 'n nor,
Sā-mi vinā cine mi-i dor;
Adā dōmne luna 'n prag,
Sā-mi vinā cine mi-i drag.

Cules de

Valeriu Magdu.

Ce ne-aduce érna.

Prin negura de tómnă se vede venind o mătăhală neárá, cu capul inboboróit în lánuri, cu blană în spate, cu șoșoni. Ea s'apropie și în preajma ei se face frig. Pare-a fi femeie. Gura e cam ținută de bêtărnețe, și din încrețiturile ei rêsar niște mu-tăți subțiraticice și crețe, de cari promoróca se atárnă ca de niște bálării uscate, alcătuint astfel un rënd de țorturi înghețați ca la ștreșina caselor.

E érna.

Ea vine cu ger în spate, și pune foc la sobe. Ca tóte relele depe lume, are și ea un bun: acela de a da de lucru gândului.

Ce mulțumire e să poți sta într'un fotoliu môle, înaintea focului, sêra, pe la 6 cêsuri, când, ostenit de lupta dîlnică, intri să te odihnești!... Gândul o ia razna prin lume și te pórta pe unde nici n'ai visá. Din pâlpiála flacării nasc fel de fel de palate și de chipuri, și'n jarul aprins se insuflețesc, un norod de amintiri și de drágálașe lucruri, cari vai! o datá cu cãrbunii mor și ele, și adesea mor spre a nu mai reveni cu cãrbunii de mâne sêrá!...

De câte ori n'am vëđut în lumea din sobá, o vedenie albá, pe care visul meu o aduce din întunericul altor têrimuri, trecënd și retrecëndu-mi pe dinainte ca o nălucire de poet!... De câte ori dorul nu mi-a imprumutat aripelile sale, și o datá cu vedenia nu am plecat și eu pe têrimurile din care veniá ea!...

Cum de pot să se ducá pe hórni, cu fumul tãciunilor, acestea figuri atát de curate și de biánde?

De șgur ca să le împiedecám, trebuie sa punem capacele, caci de venit ele vor fi avënd alt drum de cât acela pe care-i are Joimarița.

Érna inse are darul de a mai aduce cu dënșă și alte lucruri plácute, pre cum concerte, baluri, teatre de tot soiul și pote tocmai aceea o fac să fie primitá cu óre-care bună-voință de ómeni, caci visele ce le séméná dêsupra tãciunii or intra în gusul a fôrte puținii m.ritori.

Și adesea se întemplá, ca în sobá muritorii citesc alte parascovenii.

Astfel, o mișcare naturalá a omului, când e supêrat sêu contrađis de cine-va, e de-a veni înaintea sobei și a se uitá la foc cu capul în mâni, amenințător ca și cum flacára ar fi vinovată de tóte nenorocirile ce i se întemplá.

Écá o scená:

(Sunt șapte cêsuri sêra. Domnul a dormit puțin. Dómna a cetit. Stálpul familiei umbla prin casá fluerând vesel și prindëndu-și cozondrócele de umeri.)

DOMNUL

Va să dîcá, draga mea, tu astá-sêrá te du-i la dna Roșcoveanu?...

DÓMNA

Ba nici de cum. Mě du- la operá cu bãrbatul meu (Se scólá și-i apucá de braț, aninându-se de el ca un scaiu) Când ai scî Costel... se jócá Aida, acea superbá alcátuire a lui Verdi... e așa de frumos actul al V-: N'ai auđit finalul, scena de Adio?...

DOMNUL

Ba am auđit'o, dar astá-sêrá nu se póte... Uite,

puile dragi, am întrunire la Senat... să alegem un președinte... și nu se póte să lipsesc.

DÓMNA

Ce președinte!... Ați ales până acum vr'o patru, tot nu v'ajunge? Ea lasá Costel, mē minți ca pe un copil. Mai bine spune-mi verde că nu vrei să mēduci... și pace,

DOMNUL

Parole d'honneur ma chère!... Avem președintele care ne așteptá. Se póte să nu te ții de cuvënt cátrá un președinte?...

DÓMNA

Nu se póte; dar cátrá femeea ta se póte. (Se duce supêratá și se aședá în fotoliul din fața sobii.) Așa viețá să nu mai dea Dumneđu nici la dușmani;

DOMNUL (periându-și mustețile).

A! a! te superi acuma! Eu te credeam mai inteligentá... Speram că o să înțelegi ce însemnázá o rațiune de Stat... :

DÓMNA (scormonind un tãciune).

Nu înțeleg rațiunile de Stat și nu sânt inteligentá!... M'ai vëđut de când m'ai luat.

DOMNUL

Ei bine!... Dar ce-ai cu bietul tãciune din sobá? El nu alege nimeni. (Tãcere).

DÓMNA

Și de asta te superi?

DOMNUL

Eu nu me șapêr (Suná. Vine Ion). Ioane, ei adú puțin lemne să facem cãrbuni mai mulți. (Ion ese).

DÓMNA

Destul de frumos! Numai servitorul nu șciá că ne certám.

DOMNUL

La revedere, scumpa mea. (Dómna tace.) La revedere. (Ese cu óre care părere de reu. Dupá vre-o đece minute se întórce și o gáșeșce tot acolo cufundată în gânduri. Ia un scaun și s'apropie de foc). M'am întors... :

DÓMNA

Ce réu ai făcut!.. eram tocmai la actul al patrulea.

DOMNUL

Bine, ce veđi tu în sobá?

DÓMNA

Ceea ce tu nu veđi. Dêcá am avé aceiași ochi, m'ai iubi mai mult și ai alege mai rar președinți.

DOMNUL (ridënd).

Aratá-mi și mie în care colț se jócá actul al patrulea! (I ia mâna într'ale lui).

DÓMNA (se întórce ușor și îl atinge cu palma peste frunte.)

Se jócá aici, nu se jócá acolo.

DOMNUL

Din fericire pentru alegătorii mei, aici nu se jócá teatru. (I ia capul în mâni și o sárutá pe frunte.) Dar dêcá aici se jócá, e atát mai bine. Vom asistá a tëndoi la reprezentație.

(Cortina cade).

Și astfel de lucruri aduce érna.

Don Padii.

A propos de Wereșagin!

Etă o anecdotă ce mi-a fost narată acum doi ani de colonelul pr. Mussin-Puşkin.

Wereșagin, renumitul pictor rus, eră in Turkestan cu armata lui Kauffman și inchis in o întăritură cu o mică garnisonă, între care eră și Mussin-Puşkin.

Turkomanii dădeau năvală, pericolul eră iminent și consiliile de rebel nu aflau mijloc de scăpare. Wereșagin pune penelul la o parte și etă-l strategian. El desfășură un plan de apărare nou, genial și până in seră totă garnisona e scăpată.

Mai târziu generalul Kauffman pune cestiunea inaintea împăratului, care decide a se recompensă Wereșagin cu crucea sf. George.

Colonelul Mussin-Puşkin e însărcinat a duce plăcuta veste amicului seu și a-i numi ziua unde are a-și primi semnul de distincțiune din mânilor Czarului. Principele și anunță totul cu entusiasm, cu lacrimi de bucurie. Artistul inse plin de mirare și de rezoluțiune află numai acest răspuns:

— Ce! să fiu decorat, pentru că mi-am scăpat viața proprie?!

Vane fură tôte încercările, tôte persuadările colonelului; Wereșagin remase la rezoluțiunea sa:

— Nu pociu primi o decorațiune ce n'am meritat; in pericol mi-a cădut acel plan in minte ca să scap viața mea, scăpând p'a mea, impregiurările au adus că a fost salvată și garnisona. Nici voiu s'aud de o decorațiune ce eu știu bine că n'o merit.

— Dómnă, inchiase naratorul, nu șciam ce să fac: să admir, să rid séu să me indignez de astă su-naivitate?!

C. D. S.

Primul amor.

— La ilustrațiunea de pe pagina 533. —

El și ea se iubesc. Dar amorul lor este primul amor. Sânt cei mai fericiți in lume și vędend tote 'n giurul lor sub acésta impresiune, cred că totă lumea este fericită.

Ei sânt fericiți. Dar fi-vor totdeuna? Nu va conturba óre vr'o stavilă bucuria lor? Căci primul amor arare ori ajunge la altar!

I. M.

B o n b ó n e.

Un studinte găsi mijlocul, la eșirea din clasă, de a pune in peleria unuia din profesori un petec de hărtie pe care scrisese cuvântul: „măimută.“ Apoi, foarte vesel de fapta sa, spusese tutor camarașilor sei ceea ce făcuse.

A doua zi, profesorul, mai nainte d'a incepe lectiunea, adresă studinșilor următoarele cuvinte:

„Amicii mei!

„Eri, in momentul pe când eră să plec, unul dintre d-vóstră mi-a făcut onórea d'a-mi lăsă cartă sa.“

„Iși pôte inchipui ori-cine risul studinșilor și figura camaradului lor.“

In vagon.

O mamă de familie arată controlorului doue bilete d'o jumătate de loc pentru cei doi copii ai sei.

Acesta, după ce esamnéză biletele, intrébă c'un aer neincredător:

— Ce etate au?

— N'au de cât șese ani, și sânt gemeni.

— Ah!... esclamá funcționarul.

Apoi, adaogă:

— Și unde sânt născuți?

Mama, fără să-și dea sémă d'acéstă întrebare, răspunse:

— Unul este născut la New-York, și cel-l-alt la Paris...

Unei june fete i se propune ca soț un bătrân de mai multe ori milionar.

— Ce etate are! intrébă dënşa.

— Are aprópe 70 ani, dar nu pare a avé de cât 45.

— Oh! nu voiu avé nici o dată răbdarea s'astept atăta timp. Mi-ar plăcé mai bine să pară a avé 90 de ani, și... să-i și aibă.

Un măcelar, fiind aprópe să móră, chiemă pe soția sa și-i díse:

— Trebuie ca după mórtea mea, să iai de soț pe Costache, băiatul nostru din prévélie, căci este un băiat de trebă și-și cunosce fórté bine meseria.

— Vai! răspunse femeia, m'am gândit deja la acésta.

Cum trebuie să fie bărbatul și cum să nu fie!

Bărbatul să fie ca florile voióse și dulci, și nici așa ca florile: să nu se lase a fi cules de totă mâna.

Bărbatul să fie ca termometrul: progresând cu timpul cald, dar nici așa ca termometrul: să nu fie priitor de recelă.

Bărbatul să fie iubitor ca fluturele, dar nici așa ca fluturele: să nu iúbescă tôte florile.

Bărbatul să fie ca Amorul, dar să nu-și cheltuiéscă sagetue ca Amorul.

Bărbatul să fie un altar, in care femeia să-și ia putere și curaj; dar să nu fie numai altar.

Literatură și arte.

Sciri artistice. Pictorul *Gustav Gaul* a pregătit pentru espositia din America un portret al unei romănce frumóse, imbrăcată in costumul ei pitoresc național. — *Dnii Mocean și Velescu*, cunoscutii gimnastici români din București, vor pleca in curénd la Caicuta, Indiile Asiatiche, unde vor represintă jocurile nóstre naționale.

Asociațiunile nóstre. Dl. N. Petru-Petrescu in Brașov ș a propus a face un studiu istoric, comparativ despre tôte Asociațiunile și reuniunile romăne din Austro-Ungaria, de ori ce categoríe precum: Asociațiuni literare, invétătoare-ci, reuniuni de femei, casine, institute de bani, reuniuni de cântari, de meseriași, de pompieri, asociațiuni de diletanți pentru teatre, coruri de plugari etc. etc. De aceea adreséză o respectuóasă rugare cátră p. t. presidenti, respective secretari ai tuturor asociațiunilor romăne din Austro-Ungaria ca, cel mult până la 1 Decemvrie v. a. c. să binevoé-că ai comunica următoarele date relative la asociațiunile, in fruntea cărora se află: 1. Numele și reședința asociațiunii, cu poșta ultimă. 2. Când? și la a cui inițiativă s'a înființat? 3. Cine sânt conducătorii actuali? 4. De ce mijlóce dispune? 5. Dacă și cum prosperéză asociațiunea? 6. Care e numărul membrilor actuali? 7. A i se trimite câte un esemplar de statute, er' unde acésta n'ar fi posibil, a i se arétă felul organizării. Eventuale rapórté detaliaté despre activitatea reuniunilor, vor da studiului seu o importanță cu atát mai meritoriă. Ch ar și rapórté des-

pre asociațiuni desființate, în cari să se arete cauzele desființării, încă vor fi de mare interes pentru studiu.

Edițiunile Academiei Române. Au apărut următoarele publicațiuni ale Academiei române și se află de vândare la librăriile Socec et comp. în Bucuresci, W. Krafft în Sibiu: 1. Documente privitoare la Istoria Românilor, culese de Eudosciu de Hurmuzachi. Volumul V, partea I. 1650—1699. Cu portretul lui George Stefan Voevod. Volum în 4° de XXII și 547 pagine. Prețul 40 lei. — 2. „Codicele Voronețian” cu un Vocabular și studiu asupra lui de Ioan al lui G. Sbera. Cu două tabele și două facsimile heliografice. Un volum în 3° de VI și 354 pagine. Prețul 10 lei.

Dreptul canonic al lui Șaguna. A apărut „Compendiul de dreptul canonic al unei sântei sobornicești și apostolicești biserici. Compus de Andrei baron de Șaguna.” Edițiunea a doua. Sub ingrijirea archimandritului și vicariului arhiepiscopesc Nicolae Popea. Sibiu 1885. Editura și tipariul tipografiei archidiecezane, unde se află și de vândare.

Un memoriu. Dl Bouquet de la Grye, membru al societății Naționale de agricultură din Paris, a prezentat colegilor săi în ședința ținută de acea societate sub președința dlui Leon Say, la 4 Noembrie 1885, un memoriu manuscris asupra industriei forestiere din România. Autorul acestui memoriu este dl Antonescu-Remuș. În el se studiază situațiunea actuală a pădurilor române, starea explorațiunii lor în diversele regiuni ale țării. Dl Antonescu-Remuș, dice „Le Journal de l'Agriculture” din care luăm aceste notițe, că asupra acestei industrii amănunte foarte interesante. Memoriul a fost trimis secțiunii de silvicultură.

Falsulv românesc. Cetim în „Voinea Națională” din Bucuresci: în curând vom începe publicarea în traducere a studiilor dlui Paul Hunfalvy asupra cărții dlui A. D. Xenopol: „Les Roumains au Moyen-Âge” — Este studiu apărut în „Budapesti Szemle” în limba ungară. Deși cestiunea tratată de dl A. D. Xenopol e criticată dintr'un punct de vedere cu totul fals de autorul ungar, totuși credem că e în interesul studiilor istorice la noi să împărțăm publicului și părerile dlui Hunfalvy.

Teatru și muzică.

Sciri teatrale și musicale. Dna *Aristița Roman-Manolescu* ș-a dat demisiunea dela Teatrul Național din Bucuresci și s'a angajat la teatrul din Iași, unde distinsa artistă a debutat pentru prima-ora duminică în rolul Iuliei din „Ovidiu”. — *Dra Teodorini* a obținut un nou și mare succes la Barcelona în opera „Joconda” de Ponchielli. — *Adelina Patti* totuș va merge la Bucuresci și va debută acolo în Teatrul Național în trei seri la 25, 26 și 27 decembrie viitor.

Reprezentațiune teatrală în Galați. Junimea română din Galați și din giur, în Făgăraș, a dat duminică la 1 nov. n. o reprezentațiune teatrală, jucând piesa „Cinel-Cinel” de V. Alecsandri și declamând poeziile „Sila” de C. Boliac și „Peneș Curcanul” de dl V. Alecsandri. În piesă jucară dna Victoria Aron, drea Maria Stiniguță, Eufrosina Sorea și alte domnișore și dnii George Leuca, Acsente Tutoi. Succesul a fost mare. Dna Victoria Aron a declamat cu multă vervă „Sila” asemenea efect a făcut și dl Acsente Tutoi în „Peneș Curcanul”. Apoi începă dansul. Meritul succesului e al zelosului preot dl Nic. Aron și al demnei sale soție dna Victoria Aron, care și cu costumul național a încântat pe toți.

Teatrul Național din Bucuresci. Pe când opera

română se afirmă din ce în ce mai mult pe scena teatrului din Bucuresci, drama și comedia a decăzut, în comparațiune cu stagiunea anului trecut. Se reprezintă tot opere și operete, er ca dramă se dă publicului numai câte o „exhumațiune”, — vorba dlui Gion din „Românul.” Nimic nou, nimic original, par că teatrul acela nu s'ar numi „National.” Prima reprezentațiune a operetei „Studentul cerșetor,” joi în 12 nov. n., a avut succes mare, în presința unui public numeros. Se speră că acesta piesă va avé un șir de 15—20 reprezentațiuni. Vineri sâmbătă și duminică s'a repetat aceeaș operetă. Luni a patra reprezentațiune a operei „Traviata” cu dra Leria, Cairetti și Gabrielescu. Marți pentru prima-ora vechia comedie „Amicii Falsi” de Victorien Sardou, tradusă dl C. Notara.

O critică din Iași și „Ovidiu.” Anunțarăm în nr. trecut, că teatrul din Iași ș-a deschis stagiunea cu piesa dlui V. Alecsandri „Ovidiu.” „Curierul Balasan” publică, drept critică, următoarele rânduri nostime: „Duminica trecută în 27 a curentei s'a deschis stagiunea cu drama dlui V. Alecsandri, „Ovidiu.” Reprezentațiunea acestei drame, pré frumoasă ca scriere a bardului nostru de la Mircești, a produs o impresiune... penibilă. E destul să spunem, că spectatorii au eșit de la șa reprezentațiune foarte triști, — artistic vorbind. — Ar fi bine deci ca teatrul nostru să se ingrijescă a ne da piese mai puțin sfâșietore, cari să facă pe public a petrece câte-va ore mai vesele. Vremurile de astăzi sunt destul de triste, pentru ca să mai plătescă cineva un loc la teatru. Repertoriul dlui Alecsandri posedă multe piese foarte vesele, și de care direcțiunea teatrului iașian ar puté profită în tot-deuna.”

Teatrele provinciale din România. La Ploiești în duminica trecută s'a dat prima reprezentațiune unei piese originale „Emanciparea femeilor” datorită dlui Gr. Holban; tot de acest autor se va mai juca „Acasă-i dómna?” și „Unde ești barbate?” — La Iași „Dama cu Camelii.” — La Buzeu reprezentațiunile teatrelor nu sânt tocmai vizitate, de și autorii își dau multe silințe. — *La Craiova* acrița Maria Theodorini, în unire cu câțiva actori cunoscuți publicului craiovean, va da reprezentațiuni în teatrul de érnă.

Ce nou?

Sciri personale. Dl *Christu Negoescu*, profesor la liceul din Ploiești, a susținut înaintea facultății de litere din Bucuresci tesa sa de licențiat în litere „Incercare asupra fabulei în genere și în parte despre fabula română”. — *Dl C. C. Dobrescu* a vorbit duminică în adunarea societății „Carpații” despre „Școala națională.” — *Dra Iulia B. P. Hașdeu*, fiica dlui B. P. Hașdeu, a deșpus șailele acestea cu succes, bacalaureatul în litere, căpătând mențiune onorabilă; *Dra Hașdeu*, care în curând va implini 16 ani, va urmă studiile literare cu scop de a dobândi doctoratul în litere la universitatea din Paris. — *Dl dr. Teodor Manu*, subprocuror în Alba-Iulia, a fost transferat în aceeași calitate la Dobrișin. — *Dl dr. G. Crainicean*, care a început prelegerile sale la universitatea din Iași, în érnă acesta va ține acolo o conferință publică, despre conservarea organului vederii.

Hymen. *Dl Iuliu Lupan*, teolog absolvent al archidiecezei Blaș, la 22 n. l. c. va serbă cununia sa cu dra *Georgina Popa* în Blaș. — *Dl George Foica*, candidat de advocat în Sibiu, duminică își va serbă cununia cu dra *Aloisia Schopf*. — *Dl Atanasie Tiritiu*, negustor în Pecica-română, duminică se va cununa cu dra *Silvia Șandor* în Comloș, comitatul Arad. — *Dl Ioan, Rus*,

cleric abs. al arhidiecesei sibiane, la $10\frac{1}{2}$ l. c. se va cunună cu dra Rafila Chiffa in Braşfalău-de-jos.

Şcoala superioară de fetițe din Sibiu. La apelul comitetului „Asociaţiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” de a contribui mijloace bănești intru înființarea și susținerea școlii superioare de fetițe cu internat, au răspuns: Reuniunea femeilor române din Sibiu 1000 fl., „Albina” institut de credit și economii din Sibiu 500 fl. Prin Lista Nr. 1. (colector Eugen Brote, cassarul „Asociaţiunii”) următorii domni funcționari și membri ai comitetului „Asociaţiunii”: Timoteiu Cipariu, president 150 fl., Iacob Bologa, vice-president 100 fl., George Barițiu, secretar prim 50 fl., Dr. D. P. Barcianu, secretar II. 25 fl., Eugen Brote, cassar 50 fl., Iosif St. Șiluliu, controlor 100 fl., Dr. Ioan Crisianu, bibliotecar 10 fl., Zacharia Boiu, membru ord. al comit. 25 fl., Partenie Cosma, membru ord. al comit. 100 fl., Pavel Dunca, membru ord. al comit. 50 fl., Nicanor Fratesiu, membru supl. comit. 25 fl., Basiliu P. Harșan, membru ord. al 50 fl., Elia Macellariu, membru ord. al comit. 30 fl., Ioan Popescu, membru al comit. 25 fl., Simeon Popescu, membru supl. al comit. 100 fl., Dr. Il. Pușcariu, membru ord. al comit. 25 fl., Ioan V. Russu, membru ord. al comit. 50 fl., Const. Stezar membru ord. al comit. 50 fl., David Baron Urs membru ord. al comit. 100 fl. Suma 2615 fl. Aducându-se mulțămii marinimosilor contribuitori, se amintesc, că ofrandele se pot adresa deadreptul subscrisului comitet, seu colectorilor speciali provăduți cu liste originale de contribuire. (Una este depusă și la redacțiunea noastră. Red.) Comitetul Asociaţiunii transilvane pentru liter. română și cultura poporului român.

Necrolog. *Ioan Brândușa*, paroc in Erdő St. George in Ardeal, a murit la 29 octombrie, in etate de 5 ani, după un serviciu de 51 ani.

Resboiul. Apa a trecut 6 ani de când turcii au încetat să bucuască pe pământul Bulgariei, etă că resboiul oriental a început de nou. Prima schinteie a incendierii a fost aprinsa de bulgari. Aceștia, nemulțămii de situația ce li se crease prin tratatul din Berlin, al proclamat unirea Bulgariei cu Rumelia orientală, sub principele Alesandru. Prin această unire, Grecia și Serbia s'au simțit atinse in interesele lor și au pretins restabilirea stării de mai nainte ori compezațiuni teritoriale in proporție cu creșterea teritorială a Bulgariei. In urmarea acesteia ambasadorii puterilor mari se întruniră la Constantinopol spre a discuta cestiunea. Intr'aceste regele Milan își mobilisă oștirea și o îndreptă spre frunțării. In același timp Turcia își concentră și dânsa oștirile sale din Asia-mică; o parte eră îndreptată la Mustafapașa și Adrianopole, o altă parte la frunțaria sârbă și o alta, in fine, in Macedonia. Concentrările Turciei devinind din ce in ce mai impunătoare, serbia își schimbă obiectul; de unde mai nainte totă lumea se așteptă la o intrare a sârbilor in Serbia veche, acum sârbii manifestară intențiunea lor să-și croiescă compezațiunile din teritorul Bulgariei. Conferința de abia tinu trei patru ședințe, veni vestea că Serbia, intemeiându-se pe un atac nejustificat al bulgarilor, îndreptat contra unor pozițiuni sârbești, a declarat resboiul tinărului principat. La $9\frac{1}{4}$ l. c. armata sârbă a trecut granița in Bulgaria și de atunci lupta a început. Conflictul dintre bulgari și sârbi n'are decât o însemnătate cu totul secundară față cu complicațiile ce pot nașce de aci înainte. Față cu aceste impregiurări, guvernul României stă in linișce. „Voința Naț.” scrie: De mai nainte guvernul a căutat să-și dea sēmă de situație, a căutat să provădă tôte eventualitățile posibile, pentru ca, in un cas, să nu fie surprins. Incepându-se ostilitățile, armata sârbă ocupă mai multe sate, apoi cuceri doue

pozițiuni tari Taribrodul și Dragomanul, ajunse până la Slivnița, unde 'n momentele aceste se luptă lupta decisivă; invingend sârbii și aici, drumul spre Sofia le va fi deschis. De alta parte sârbi ajunseră până la Vidin.

Regele Milan, care acum atrage asupra-i atențiunea Europei intregi, este mai mult român. Părintele seu, principele Obrenovitz, in timpul domniei lui Kara-Georgevitz, certu și obținū ospitalitatea României, unde intră in serviciu militar. Ca major al armatei române se căsătorii cu mult frumoșă dră Maria Catargiu, fiica cea mai mare a fostului ministru in Moldova Costin Catargiu și a soției sale Ana Filipescu. Din această căsătorie născū, in București, principele Milan, care dela etatea de cinci ani perdū pe tatăl seu. Principesa aședă curend pe micul orfan la un profesor in Paris spre a-și face studiile, unde și remase până ce fu chemat a se sui pe tronul Serbiei a cărui moștenitor deveni prin assassinatul dela Topșidere. Din frații mumei sale, cel mai mare, Georgiu, care a făcut studii in celebra școlă militară dela St. Cyr, in Francia singur a urmat pe principe in noua patrie unde este acum șeful cassei-militare regești, după ce a fost colonel și adjutant al principelui Cusa, până la căderea acestuia. Al doilea frate al mumei sale Lascar Catargiu (nu fostul ministru) locueșce tot in România, precum și tôte surorile sale, adecă Sophia maritată Catargiu; Olga Mavrogeni, acum ambasadrice română la Viena și Anna fosta-soție a lui A. Ventura, marele componist român, tôte dame cunoscute prin frumșetă și inalte virtuți. Regina Natalia este inse din sange numai curat românesc. Părintele seu Keșko a fost fiul boerului român din Basarabia Vasilco supranumit Kesko adică grosul. Posesiunile familiei Vasilco fiind in acele părți ale Moldovei, care una trecū in stăpânirea Austriei supt nume de Bucovina, er alta in aceea a Rusiei supt nume de Bassarahia, familia intrăgă a remas acum divizată in doue ramare: cea din Bucovina și cea din Bassarabia. Aci inse supra-numele tatălui remase nume de familie a fiului și tatăl reginei Nataliei servi in armata rusă supt nume de Kesko. Venind la 1852 in Moldova cu armata de ocupațiune rusescă, el se căsătorii cu frumoșă dră Zoe Sturdza, amică intimă a Mariei Obrenovitz-Catargiu, fiica dnei Nicolae Rosnovan-Rosseti, născută Ghica și a primului seu soț Constantin Sturdza. După căsătorii sa, căpitanul Kesko Vasilco se aședă cu frumoșă-i soție la immensele sale proprietăți, in Bassarabia, de unde făceau lungi călătorii in Italia; acolo se și născū fiica lor Natalia actuala regină a Serbiei. Frumoșă princesă-mumă Maria Obrenovitz viețul indestul spre a vedē pe fiul seu domn, stăpânitor al Serbiei și căsătorit cu fiica vechei sale amice; dar a murit prē jună pentru a ajunge să-l vedă rege și pōte și erou.

Reuniunea femeilor române din Brașov, prima reuniune de dame române in Austro-Ungaria, a ținut adunarea sa generală joi la 7/19 l. c. in sala de desemn a gimnasiului român. Adunarea a fost convocată de vice-presidenta dna Maria Alexi și de actuarul dl dr. Nicolae Pop. S'a raportat despre activitatea reuniunii și s'au luat conclusiuni de activitate pentru viitor.

Adunare invetătorescă. Reuniunea invetătorilor români gr. or. din districtul Făgăraș a ținut adunarea sa generală in Făgăraș la 8, 9 și 10 nov. st. n. S'a desbătut temele: disciplina și mijlocele prin cari se pōte ajunge ea in școlele elementari și modul tractării sciințelor reali in școlele elementari. Apoi reuniunea s'a constituit din nou pe un period de trei ani. Fondul reuniunii in bani gata constă din 150 fl. v. a., eră biblioteca din 120 cărți și 9 fl. 20 cr. v. a. bani pe sēma bibliotecii. Reuniunea constituită din nou își are următorii funcționari: președinte: parochul gr. or. Vincentiu

Grama, vicepreședinte Iacob Oana, secretari Ión Capătă și Nicolae Ludu, casar Lazar Comșa, controlor George Taflan, bibliotecar Petru Marhas, și membrii în comitet George Dobrin, Nicolae T. Pop, Ión Bonea și Ión Roșea. Adunarea generală districtuală din anul viitor se va ține în Cuciulata.

O frumoasă serbătoare s'a ținut în duminica trecută la Lugos. După cum anunțarăm și noi pe scurt în nr. trecut, atunci s'a deschis acolo noul otel „Concordia” al comunității bisericești gr. or. Deschiderea s'a început cu ceremonie bisericească, sfințind casa părintele protopop Peștean, asistat de proții locali Birescu și Pocrean și de diaconul Peștean. Apoi urmă un banchet de vr'o 120 de persoane, cu care ocaziune dñii Peștean, C. Radulescu, Birescu, Rezeiu, M. Pocrean, Bredicean și alții pronunțară toast. Petrecerea, la sunetul muzicii lui Nica, țină până la 5 césuri séra.

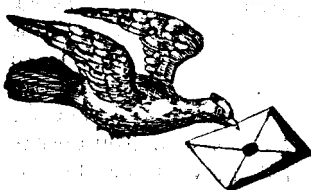
Carnavalul viitor la București. Pronosticului plăcerilor scrie „Românul”, spune că carnavalul nu se anunță pré vesel. Până acum nu o să fie baluri de căt la curte în luna lui Ianuarie, când se termină și doliul regal, și la dl Gregore Șutu. Din cauza plecării și a doliului, casele Știrbei și Bibescu sânt închise. La Jockey club nu va fi nimic, fiind-că nu sânt fonduri. Dar de câte ori s'a spus așa, s'a întemplat contrariu. Mult se improvizează la moment.

Atheneul român. Adunarea conferențiarilor Atheneului din București a decis a se ține o serie de conferințe în diverse orașe ale țerei, în folosul loteriei organizate în vederea edificiului Atheneului. De-o-camdată s'a întocmit următoarea programă: Ploiești, V. A Ureche; Miron Costin, C. C. Dobrescu: Stăruința românilor în Dacia; Craiova, G. Marian: Rolul Atheneului, Ionescu Gion: Ronsard și banul Mărăcine; Pitești, Ionescu Gion: Vele Brâncovenesci; Târgoviște, Ștefan Velescu: Arta de a tăce; Focșani, C. C. Arion: Ideile false. Teche Ionescu: Fememeia în Occident; Slatina, Em. Mihăilescu Porumbar: Crearea industriei naționale; Galați, N. A. Popovici: Crisa monetară; Bêrlad, G. Palade: Rolul femeiei în democrație. Anunțuri speciale vor indica data precisă a fie căreia din aceste conferințe.

Dare pentru holtei. În cercurile normative din Budapesta se vorbește cu totă serioșitatea de introducerea unei dări pentru holtei. Toți cei ce nu se vor însurá la o etate anumită, au să fie supuși acestui impozit. Dacă întru adevér se va introduce darea acésta, apoi fetele din Ungaria vor aplaudá guvernul, — fie ele cât de opoziționale.

Sciri scurte. La Brașov s'a simțit 1/13 l. c. un cutremur de pământ; asemenea s'a simțit și la București, și în alte părți ale României. — Elevii români cari urmă cursurile școlii navale de la Brest din Franța vor fi autorizați de ministerul de resbel al României a urmă cursurile școlilor navale din Anglia și din Italia, de ore-ce guvernul frances a otărit să interdică elevilor străini frecuențațiunea acestei școlii.

Poșta Redacțiunii.

Dñi I. I. R. în B. Regretăm; sperăm înse, că hotărîrea nu este definitivă. Cele trimise vor urmă 'n curénd.

Dñi A. B. în B. Merçi.

Dñi G. C. în C. Și acésta se va publica, dorá încă 'n anul curent.

Versurile: Sa amor, Vin

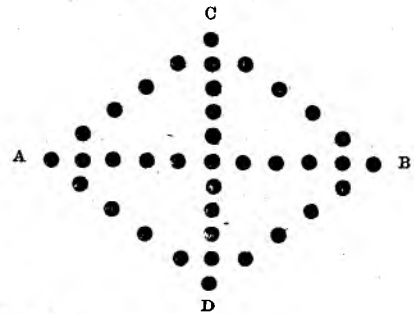
amor, Ketty-Dolla, Mamei, Laurei, Eu și ea, nu le putem întrebuința.

Ce aduce o farsa. Se va publica.

Gratulațiune: Nu publicăm gratulațiuni.

Ghicitoare

De I. Bota

Dela A—B și dela C—D ne dá de doue ori numele unui și aceluiași literat român din Transilvania. Dela A—C numele unei societăți de lectură din Transilvania.

Dela C—B un verb ce stă în a dóua personă imperfectul sing.

Modul indicativ.

Dela A—D un popor din Europa.

Dela D—B un stat pe o peninsulă a Asiei.

Terminul de deslegare e 30 nov. Ca totdeuna și de dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghicitoare de semne din nr. 26:

Remâi dar sănătósă,

Iti dic și me duc:

Adio a mea frumoșă,

De dor me usuc.

Tu pleci de lângă mine,

Te smulgi din al meu braț;

Când eu de lângă tine

Nu pot să me despart.

Deslegare bună ni-a sosit dela dómnele și domnișórele Eufemia Stelânica-Duma, Emilia Onciu n. Ciuvoșchi, Aurelia Bichicean, Victoria Mircea, Emilia Pop n. Marcus, Veturia Lazar de Purcareț, Otilia Pușcariu, Maria Balaș, Iosefina Popescu, Nina Ardelean și dela dl Constantin Binșan.

Premiul fu dobândit de dra Victoria Mircea în Cața.

Călindarul săptămânei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Duminică 26 după Rusale. Luc. VII. 16—21 inv. 4.					
Duminică	10	22	Sf. Arost. Olimp.	7 18	4 12
Luni	11	23	Sf. Mart. Mina	7 20	4 11
Marti	12	24	Silviu	7 21	4 10
Mercuri	13	25	† Sf. Păr. Ion Chr.	7 22	4 10
Joi	14	26	Sf. Ap. Filip d. cei 12	7 24	4 9
Vineri	15	27	Sf. M. Gurie	7 25	4 8
Sâmbetă	16	27	Sf. Ap. și Ev. Mateiu	7 26	4 7

Proprietar, redactor răspundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Bolósy în Oradea-mare.